

Nr 257.

Av herrar **Löfvander** och **von Heland**, om vägbeskattningens ordnande efter lika grunder för alla beskattningsföremål.

I § 59 i lag angående väghållningsbesvärets utgående på landet heter det:

»Vägs-katten utgår efter vägfyrk med iakttagande därav: A.) att jordbruksfastighet påföres en vägfyrk för varje etthundra kronor av taxeringsvärdet, B.) att annan fastighet påföres en vägfyrk för varje etthundra femtio kronor av taxeringsvärdet, samt C.) att inkomst påföres en vägfyrk för varje femton kronor därav.»

Om man inte närmare reflekterar över saken, finner man i dessa bestämmelser icke någonting alltför anmärkningsvärt. Gör man däremot en undersökning hur de anförda bestämmelserna verka i praktiken, skall man finna, att de med säkerhet äro de mest orättfärdiga bestämmelser, som ännu finnas i svensk skattelagstiftning.

Ett par exempel skola här anföras, vilkas motsvarighet säkerligen kunna återfinnas på tusentals platser i landet.

I en kyrkby bo bl. a. en kyrkoherde, en folkskollärare, en handlande och kyrkoherdeboställets arrendator. Platsen tillhör ortsgrupp 2 varför avdrag vid taxeringen får göras från den taxerade inkomsten med 380 kr. i orts-avdrag och 160 kr. för hustru och varje barn. Kyrkoherden har 6,000 kr. taxerad inkomst, han har hustru och 4 barn och får sålunda i orts- och familjeavdrag 1,180 kr., enl. bestämmelserna multiplicerat med 1,5 alltså avdrag 1,770 kr., återstår beskattningsbar inkomst 4,230 kr. Antalet vägfyrk blir då 4,230 kr. delat med 15 eller 282 vägfyrk. I exemplet antaga vi utdebiteringen pr vägfyrk vara 20 öre. Vägs-katten blir under dessa förutsättningar för kyrkoherden kr. 56 : 40. Skolläraren har 4,000 kr. taxerad inkomst, han har hustru och 3 barn, avdrag alltså 1,530 kr. Återstår beskattningsbar inkomst 2,470 kr. Antalet vägfyrk sålunda 2,470 kr. delat med 15 eller 164 fyrk, och vägs-katten blir kr. 32 : 80. Handlanden har en fastighet taxerad till 15,000 kr. För denna får han 100 vägfyrk då för annan fastighet erhålles en vägfyrk för 150 kronors taxeringsvärde. Han har dessutom i taxerad inkomst 2,000 kr. Hans familj består av hustru och tre barn. Då avdragen utan förhöjning bliva 1,020 kr. eller mer än hälften av taxerade inkomsten sker uträkningen sålunda:

Taxerad inkomst	2,000 kr.
Avdrag	1,020 »
	Återstod 980 kr.

Detta belopp delas med två vadan den beskattningsbara inkomsten i detta fall blir 490 kr. och antalet vägfyrok för inkomsten 32 eller för handlanden sammanlagt 132 fyrok och i vägskatt Kr. 26:40.

Arrendatorn av kyrkoherdebostället, vilket är taxerat till 60,000 kr., äger ingenting utöver sina inventarier. Enligt arrendelagens bestämmelser är han skyldig betala vägskatt för fastigheten och får sålunda betala för 600 vägfyrok, då jordbruksfastighet påföres en vägfyrok för 100 kronors taxeringsvärde. Hans familj består av hustru och 2 minderåriga barn, men något som helst avdrag eller minskning i den vägskatt som skall erläggas för fastigheten får arrendatorn icke. Denna uppgår sålunda i detta exempel till 120 kr. per år. Denne jordbrukare, som arrenderar en fastighet taxerad till 60,000 kr. och på vilken han i goda tider möjligen kan göra sig en inkomst av 3,600 kr. per år eller 6 % på taxeringsvärdet, han får *ensam* betala i vägskatt för fastigheten *mer* än de tre andra personerna i detta exempel tillsammans, med en sammanlagd inkomst av 12,000 kr. per år och en fastighet taxerad till 15,000 kr. Men inte nog med detta. Arrendatorn är därjämte skyldig att betala vägskatt för den inkomst han får av fastigheten. För närvarande är nog den inkomsten minimal, om det alls finnes någon. Men låt oss räkna med goda tider och den beräknade inkomst, efter vilken arrendatorn måste betala kommunalskatt, vilket är 6 % på taxeringsvärdet eller 3,600 kr. Från denna inkomst får Orts- och familjeavdrag göras, vilka i detta fall uppgå till 1,290 kronor. Den beskattningsbara inkomsten blir sålunda 2,310 kr., antalet vägfyrok 154 och vägskatten för inkomsten 30:80 kr. eller för arrendatorn sammanlagt kr. 150:80.

Ett annat exempel: en person äger 20,000 kr., som han har insatt i bank mot 4,5 % ränta, vilket ger honom 900 kr. per år och utgör hela hans taxerade inkomst. Han får *ingen* vägskatt då inkomst under 1,000 kr. ej påföres vägskatt. En annan person äger också 20,000 kr. men han köper en jordbruksfastighet för pengarna. Fastigheten är taxerad till 30,000 kr. men han in-tecknar den till 20,000 kr., betalar 10,000 kr. på fastigheten och använder 10,000 kr. till inventarier och rörelsekapital. Han får genast 300 vägfyrok för vilka han har att betala vägskatt. En jordbrukare får sålunda betala vägskatt efter en vägfyrok för 100 kr. taxeringsvärde för hela fastigheten, oberoende av om han är skuldfri eller har skuld för hela taxeringsvärdet och oberoende av om han har någon inkomst av fastigheten eller inte.

Exemplen skulle kunna mångfaldigas. Men av det anförda torde med

önskvärd tydlighet framgå hur oerhört orättfärdig och orättvis den nuvarande vägbeskattningen är gent emot jordbrukarna.

Byggande och underhåll av allmänna vägar är numera ingalunda ett intresse av större betydelse för jordbrukarna än för andra medborgargrupper i samhället. Goda vägar är ett verkligt allmänintresse, ett statsintresse. Det kan då knappast finnas någon rimlig anledning att längre bibehålla en så olämplig och orättvis vägbeskattning som den nuvarande.

Olika förslag till vägbeskattningens ordnande ha tidigare framhållits. Vi anse dock det enda rättvisa och i längden hållbara vara, att vägbeskattningen ordnas efter lika grunder för alla beskattningsföremål samt att städerna och stadsbefolkningen deltaga i vägunderhållet efter samma grunder som landsbygden. Först genom en så ordnad vägbeskattning torde det vara möjligt att få verklig rättvisa till stånd.

Vi föreslå därför,

att riksdagen måtte besluta anhålla, att Kungl. Maj:t låter verkställa skyndsamt utredning och för riksdagen framlägger förslag till vägbeskattningens ordnande efter lika grunder för alla beskattningsföremål samt att därvid städerna skola deltaga i vägunderhållet efter samma grunder som landsbygden.

Stockholm den 22 januari 1932.

Axel Löfvander.

Erik von Heland.